

Mededeling betreffende de indiening van de kandidatenlijsten en betreffende de propaganda voor de buitengewone gemeenteraadsverkiezingen van 9 februari 2025 in de gemeente Sint-Joost-ten-Node

Op 19 november 2024 heeft het Rechtscollege gerechtelijk college van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de gemeenteraadsverkiezingen in Sint-Joost-ten-Node ongeldig verklaard. Aangezien er geen beroep is aangetekend bij de Raad van State, is deze beslissing definitief geworden, en heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering op 5 december 2024 een besluit aangenomen dat een tijdschema vastlegt.

Deze mededeling heeft tot doel bepaalde informatie te verstrekken over de indiening van kandidatenlijsten en het wettelijk kader betreffende de verkiezingspropaganda.

I. De indiening van de kandidatenlijsten

Het tijdschema is vastgesteld door het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 5 december 2024 betreffende de vaststelling van het tijdschema van de verkiezingsoperaties in de gemeente Sint-Joost-ten-Node ingevolge de ongeldigverklaring van de verkiezingen van 13 oktober 2024.

De datum voor de indiening van de akten van voordracht en bewilliging van de kandidaten is vastgesteld op **zaterdag 11 januari 2025**, tussen 13.00 en 16.00 uur, en **zondag 12 januari 2025**, tussen 13.00 en 16.00 uur.

In tegenstelling tot de indiening van de kandidaturen voor de gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober 2024, kunnen de kandidaatstellingen niet meer elektronisch worden ingediend.

Krachtens artikel 1 van het Ministerieel besluit tot bepaling van de middelen die gebruikt worden voor indiening van de akte van voordracht en bewilliging van kandidaten bij de gemeenteraadsverkiezingen van de gemeente Sint-Joost-ten-Node van 9 februari 2025, alsook voor de elektronische ondertekening van het proces-verbaal van het hoofdbureau "***worden geen elektronische middelen ter beschikking gesteld voor de kandidaatstelling voor de gemeenteraadsverkiezingen van de gemeente Sint-Joost-ten-Node op 9 februari 2025***".

Daarom moeten de akten van voordracht en bewilliging **op papier** ingediend worden bij de voorzitter van het hoofdbureau op de bovengenoemde data.

In dit verband dient de voorzitter van het hoofdbureau, op basis van het voornoemde tijdschema en artikel 31, §1, eerste lid, van het Nieuw Brussels Gemeentelijk Kieswetboek (hierna: NBGKWB), **uiterlijk op 7 januari 2025** een bericht te publiceren waarin de locatie wordt aangegeven en de dagen en uren waarop hij de kandidaatstellingen en aanwijzingen van getuigen zal ontvangen. Dit bericht moet worden gepubliceerd op de website van de gemeente.

II. Het wettelijk kader betreffende de verkiezingspropaganda

Net als bij de gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober 2024, wordt de verkiezingspropaganda voor de buitengewone verkiezingen van 9 februari 2025 in Sint-Joosten-Node geregeld door twee wetteksten:

- de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden, de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn ;
- de ordonnantie van 12 juli 2012 betreffende de controle van de mededelingen en de imagobevordering van de plaatselijke overheden tijdens de verkiezingsperiode.

Naast deze twee wetteksten zal op gewestelijk niveau een politiebepaling worden aangenomen die het ophangen van verkiezingsaffiches en de organisatie van gemotoriseerde optochten regelt. De gemeente kan ook politieverordeningen ter zake aannemen.

De regels die zijn opgenomen in voormelde wetgeving kunnen worden onderverdeeld in twee categorieën:

1. *De regels die van toepassing zijn op alle kandidaten*

Voornoemde de wet van 7 juli 1994 is van toepassing op alle kandidaten die zich kandidaat stellen voor de verkiezingen van 9 februari 2025 en stelt een dubbel verbod in:

- een verbod om het maximale bedrag voor verkiezingsuitgaven betreffende propaganda, zoals vastgelegd in de wetgeving, te overschrijden ;
- een verbod op bepaalde praktijken tijdens de verkiezingscampagne.

Tevens wordt, in combinatie met artikel 33, §7, van het NBGKWB, een verplichting opgelegd om de gemaakte verkiezingsuitgaven aan te geven.

a) Verbod om het maximale bedrag te overschrijden

Krachtens artikel 3 van de wet van 7 juli 1994 worden de maximale verkiezingsuitgaven voor propaganda berekend op basis van het aantal kiezers in de gemeente. Dit bedrag zal worden gepubliceerd door de Minister van Plaatselijke Besturen zodra hij het aantal kiezers in de gemeente Sint-Joosten-Node op 19 november 2024 ontvangt van de FOD Binnenlandse Zaken (art. 5 van de wet van 7 juli 1994 en art. 4 van het besluit van de Brussels Hoofdstedelijke Regering van 5 december 2024).

b) Verbod op bepaalde praktijken

Krachtens artikel 7 van de wet van 7 juli 1994 is het **vanaf 10 december 2024** verboden om bepaalde praktijken toe te passen (de datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 5 december 2024 waarin de kiezers van Sint-Joosten-Node worden opgeroepen voor de verkiezingen van 9 februari 2025).

Het betreft de volgende praktijken:

- 1° geschenken of gadgets verkopen of verspreiden;
- 2° commerciële telefooncampagnes voeren;

- 3° reclamespots op radio, televisie en in bioscopen uitzenden;
- 4° gebruik maken van commerciële reclameborden of affiches;
- 5° gebruik maken van niet commerciële reclameborden of affiches groter dan 4 m².

c) Verplichting om verkiezingsuitgaven aan te geven

De kandidaten moeten er zich toe verbinden, in hun verklaring van bewilliging, de verkiezingsuitgaven aan te geven en daarbij de identiteit van de natuurlijke personen die giften van 125 euro en meer hebben gedaan, te registreren (art. 33, §7, eerste lid, van het NBGKWB). Deze verklaring wordt op de akte van bewilliging (formulier C2 of C4) gedaan. De aangifte wordt gedaan met behulp van de formulieren D4, D5 en D9.

Dezelfde verplichtingen gelden voor **de lijsten**, vertegenwoordigd door de lijstaanvoerder (art. 33, §7, derde lid, van het NBGKWB). Deze lijsten dienen de aangiften in via de formulieren D6, D7 en D9.

De hoofdgetuige van de lijst of de daartoe door de lijst gemandateerde persoon verzamelt de aangiften van de verkiezingsuitgaven van elke kandidaat en van de lijst en dient ze in binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen bij de griffie van de rechtbank van eerste aanleg binnen wiens rechtsgebied de gemeente gelegen is (art. 33, §7, vierde lid, van het NBGKWB), waar ze gedurende vijftien dagen ter worden inzage gelegd van alle kiezers van de betrokken kieskring (art. 33, §7, vijfde lid, van het NBGKWB).

Ten slotte moeten de **politieke partijen** die een gewestelijk lijstnummer aanvragen, krachtens artikel 8, eerste tot derde lid, van de wet van 7 juli 1994, bij deze aanvraag ook een verbintenis voegen om hun verkiezingsuitgaven aan te geven, een verklaring af te leggen over de herkomst van de fondsen en de identiteit te registreren van de natuurlijke personen die een schenking van 125 euro of meer hebben gedaan.

Deze verbintenis, die overeenstemt met formulier D1, werd reeds aangegaan bij de aanvraag tot bescherming van het letterwoord en tot toekenning van een volgnummer op 3 september, en blijft van toepassing op de huidige verkiezingen (art. 3 van voormeld besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering). De afgifte van dit formulier op 3 september blijft dus geldig voor de verkiezing van 9 februari 2025.

Deze verklaringen, die binnen de dertig dagen na de verkiezingsdatum moeten worden overgemaakt aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg binnen in wiens rechtsgebied de nationale zetel van de partij is gevestigd (art. 8, derde lid, van voornoemde wet van 7 juli 1994), worden opgesteld door middel van de formulieren D2, D3 en D9.

d) Sancties

Wanneer een **politieke partij** de aangifte niet heeft ingediend, bij overtreding van de voormelde verbodsbepalingen of bij overschrijding van het toegestane maximumbedrag, en indien deze feiten aan de politieke partij toerekenbaar zijn, verliest de betrokken politieke partij gedurende een periode van ten minste één en ten hoogste vier maanden het recht op de in artikel 15 van de wet van 4 juli 1989 bepaalde dotatie (artikel 11 van de wet van 7 juli 1994).

Bij niet-naleving van de bepalingen van artikel 3, § 2, of van artikel 7 van de voornoemde wet van 7 juli 1994 door een **verkozen kandidaat** kan deze gestraft worden met één of meerdere van de volgende straffen (art. 116, §1, eerste lid, van het NBGKWB):

- 1° terechtwijzing;
- 2° blaam;
- 3° inhouding op de presentiegelden voor een gemeenteraadslid ten belope van 40% bruto tijdens minstens drie maanden en hoogstens 1 jaar of, in voorkomend geval, verhoudingsgewijze inhouding op de wedde van burgemeester, schepenen of voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn;
- 4° schorsing van het mandaat voor één week tot drie maanden;
- 5° verlies van het mandaat

Deze straffen kunnen zowel door het Rechtscollege als door de Raad van State worden opgelegd. Ze worden in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt (art. 116, §1er, vijfde lid, van het NBGWKB).

Tenslotte bepaalt artikel 112, §1, van de wet van 7 juli 1994 het volgende:

“Met de straffen gesteld in artikel 181 van het Kieswetboek wordt gestraft :

1° een ieder die geen aangifte van zijn verkiezingsuitgaven en/of van de herkomst van de geldmiddelen heeft gedaan binnen de termijn bepaald in artikel 11, § 5, van de provinciekieswet, in artikel 23 en artikel 97 van de gemeentekieswet en in artikel 2, § 3, van het koninklijk besluit van 26 augustus 1988 tot vaststelling van de nadere regels voor de verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn in de gemeenten bedoeld bij artikel 7 van de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en in de gemeenten Komen-Waasten en Voeren;

2° een ieder die voor kiespropaganda wetens en willens uitgaven doet of verbintenissen aangaat die de maximumbedragen overschrijden waarin is voorzien bij artikel 3, § 2;

3° een ieder die tijdens de drie maanden die aan de datum van de verkiezingen voorafgaan, de bepalingen van artikel 7 niet naleeft;

4° de lijststaanvoerder van de provinciellijst, de gemeentelijst, districtsraadslijst of de lijst voor de raad voor maatschappelijk welzijn die wetens en willens uitgaven doet of verbintenissen aangaat voor verkiezingspropaganda die de maximumbedragen overschrijden waarin is voorzien bij artikel 3, § 1;

5° de lijststaanvoerder die niet beschikt over een nationaal lijstnummer en een beschermd letterwoord, en die uitgaven verricht voor verkiezingspropaganda op nationaal vlak.”

De straffen voorzien in artikel 181 van het Kieswetboek zijn “een gevangenisstraf van 8 dagen tot een maand” en “een geldboete van 50 euro tot 500 euro”.

2. Regels die enkel van toepassing zijn op lokale overheden

- a) Verbod op communicatie die gericht is op de bevordering van het persoonlijk imago van één of meer leden van het college van burgemeester en schepenen, de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn of hun politieke partij

Krachtens artikel 2 van de voormelde ordonnantie van 12 juli 2012, wordt onder plaatselijke overheden verstaan: de leden van het college van burgemeester en schepenen en de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, ongeacht of zij zich al dan niet kandidaat stellen.

Artikel 3 van voornoemde ordonnantie voorziet voor deze personen in een verbod van bepaalde types van mededeling die als verkiezingspropaganda worden beschouwd wanneer deze mededeling voldoet aan de drie cumulatieve voorwaarden :

- de mededeling, de informatiecampagne of het evenement is niet verplicht op grond van een wettelijke of reglementaire bepaling;
- de mededeling, de informatiecampagne of het evenement wordt rechtstreeks of onrechtstreeks gefinancierd met publieke middelen;
- de mededeling, de informatiecampagne of het evenement bevordert het persoonlijk imago van een of meerdere leden van het college van burgemeester en schepenen, de OCMW-voorzitter of hun politieke partij.

De bepaling verduidelijkt het volgende:

“Worden onder meer beschouwd als mededeling, informatiecampagne of evenement strekkende tot het bevorderen van het persoonlijk imago van een persoon bedoeld in het eerste lid:

1°) de vermelding van zijn naam met uitzondering van het gebruik van de titel van de functie of het gebruik van zijn afbeelding in een mededeling of een informatiecampagne, in ongeacht welke vorm, die niet nominatief gericht is aan een ruim publiek waarbij de boodschap niet uitsluitend objectieve informatie betreft maar de verwezenlijkingen en acties van de betrokken persoon of andere mandatarissen van dezelfde politieke partij in het bestuur van de gemeentelijke instelling positief belicht;

2°) de al dan niet weerkerende evenementen georganiseerd op initiatief van een of meer leden van de plaatselijke overheid en waarbij, met uitzondering van het gebruik van de titel van de functie, de naam of de afbeelding van de betrokkene(n) voor het voetlicht geplaatst wordt;

3°) de publicatie in het officiële gemeenteblad van meer dan één artikel over of ondertekend door hetzelfde lid van de plaatselijke overheid of van meer dan één foto van hetzelfde lid van de plaatselijke overheid per nummer.”

Het bepaalt ook dat deze verbodsbepalingen van toepassing zijn tussen de 95e dag vóór de verkiezingen en de dag waarop de stemming wordt georganiseerd. Aangezien in casu de verkiezingen bij voormeld besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 5 december 2024 is vastgesteld op 9 februari 2025, gelden de betrokken verbodsbepalingen **vanaf 10 december 2024**, de datum van bekendmaking van dit besluit in het Belgisch Staatsblad.

b) Sancties

In geval van niet-naleving van de verbodsbepalingen van de ordonnantie tijdens de vastgestelde periode wordt de uitgave gelinkt aan de strafbare mededeling aangerekend op het uitgavenquotum voor de verkiezingen van de kandidaat-mandataris (op basis van de door bovenvermelde wet van 7 juli 1994 bepaalde maxima) voor de gemeenteraadsverkiezing die volgt op de periode waarin de overtreding op de communicatie is begaan. (art. 5 van de ordonnantie).